

Appendix

The Old Avestan Texts

I give here an edition of the texts, articulated for reading and with a critical apparatus. Information about manuscripts and readings is drawn from the materials in Geldner's edition for the verse texts and from Narten's for the *Yasna Haptaŋhāiti*. I have eliminated the mass of merely orthographical variants and added notice of the most significant modern emendations known to me. From the large number of manuscripts reported by Geldner and Narten I have selected eight as being sufficient to represent the tradition; the best readings transmitted are normally to be found among them. They fall neatly into four families, as follows (Geldner's sigla in square brackets):

- m manuscripts copied by Mitrō-Āpān in 1323, namely:
  - A [J2] = Oxon. Bodl. Ms. Zend c. 1
  - B [K5]
- h lost manuscript copied by Hōshāng i Sīyāvakhsh c. 1478, represented by:
  - C [Mf1], copied in 1741
  - D [Pt4], copied in 1780
- s manuscripts of the Indian Yasna Sade, notably:
  - E [H1], not dated
  - F [J6], 16th–17th century
- v manuscripts of the Persian Vendidad Sade, notably:
  - G [Mf2], copied in 1618
  - H [Jp1], copied in 1638

I use the siglum ω for the consensus of the manuscripts, and *dett.* (*deteriores*) for unspecified manuscripts not included in the above selection. A^a and A^c mean A before or after correction.

A. The Verse Texts

Yasna 27

- 13 yaθā ahū vairiio, aθā ratuš ašātcīꞤ hacā
 varḡhōuš dazdā manaḡhō šiiiaoθnanam aḡhōuš Mazdāi
 xšaθrəmcā Ahurāiiā, yim drigubiiō dadaꞤ vāstārəm.

- 14 ašəm vohū, vahištəm astī:
uštā astī, uštā ahmāi,
hiiat̄ ašāi vahištāi ašəm.

Yasna 28

- 1 ahiiā yāsā nəmanḡhā ustāna.zastō rafəδrahiīā,
Mainiiəuš, Mazdā, paouruuīm Spəntahiiā Ašā, vīspəṅg, šīiaoθnā,
Varḡhəuš xratūm Manarḡhō yā xšnəuuīšā gəušcā uruuānəm,
- 2 yē vā, Mazdā Ahurā, pairī.jasāi vohū manarḡhā,
maibiiō dāuuōi ahuuā, astuuatascā hiiat̄cā manarḡhō,
āiiaptā ašāt̄ hacā, yāiš rapəṅtō daidīt̄ xʷāθrē;
- 3 yē vā Ašā ufiīānī Manascā Vohū apaouruuīm
Mazdəmčā Ahurəm, yaēibiiō xšaθrəmčā aγzaonuuamnəm
varədaitī Ārmaitiḡ: ā mōi rafəδrāi zauuəṅg jasatā.
- 4 yē uruuānəm mēn gairē vohū dadē haθrā manarḡhā,
ašīšcā šīiaoθnanəm vīduš Mazdā Ahurahiiā,
yauuaṡ isāi tauuācā, auuaṡ xsāi aēšē Ašahiiā.
- 5 Ašā, kaṡ θβā darəsānī, manascā vohū vaədəmnō
gātūmčā Ahurāi¹ səuuīštāi sraošəm Mazdāi?
anā maθrā mazištəm vāurōimaidī krafstrā hizuuā.
- 6 Vohū gaidī Manarḡhā, dāidī Ašā dā darəgāiiū
erəšuuāiš tū uxδāiš, Mazdā, Zaratūstrāi aojəṅghuuat̄ rafəṅō
ahmaibiiācā, Ahurā, yā daibišuuatō duuaēšā tauruuāiiāmā.
- 7 dāidī, Ašā, təm ašīm, varḡhəuš āiiaptā manarḡhō;
dāidī tū, Ārmaitē, Vištāspāi ištəm maibiiācā;
dās.tū, Mazdā, xšaiiācā, yā vō maθrā srəuuīmā rādā.
- 8 vahištəm θβā, vahištā, yēm Ašā vahištā hazaošəm
Ahurəm, yāsā vāunuš narōi Frašaoštrāi maibiiācā
yaēibiiascā iṡ rāṅhanḡhōi vīspāi yauuē varḡhəuš manarḡhō.
- 9 anāiš vā nōiṡ, Ahurā [Mazdā],² Ašəmčā yānāiš zaranaēmā
Manascā hiiat̄ vahištəm, yōi vō yōiθəmā dasəmə stūtəm:
yūžəm zəuuīštiiāṅhō; ištō xšaθrəmčā sauuaṅḡham.
- 10 at̄ yəṅg ašāat̄cā vōistā varḡhəušcā dāθəṅg manarḡhō
erəθβəṅg, Mazdā Ahurā, aēibiiō pərənā āpanāiš kāməm;
at̄ vō [xšmaibiiā]³ asūnā vaedā xʷaraiθiiā vaiṅtiī srauuā.

1 ahurāiiā Gippert

2 [ ] Andreas–Wackernagel

3 [ ] Wackernagel

- 11 yē āiš ašəm ni.pąjhē manascā vohū yauuaētāitē,
tuuōm, Mazdā Ahurā, frō mā sīšā ũβahmāt vaocaŋhē
mainiīōuš hacā ũβā ēōāŋhā, yāiš ā aŋhuš paouruiō bauuaŋ.

Yasna 29

- 1 xšmaibiiā gōuš uruuā gərəždā: “kahmāi mā ũβarōždūm? kē mā tašaŋ?
ā mā aēšəmō hazascā rēmō [ā] hišāiiā dərəš[cā]⁴ tēuuišcā.
nōiŋ mōi vāstā xšmaŋ aniiō; aŋā [mōi]⁵ saštā vohū vāstriiā.”
- 2 adā tašā gōuš pərəsaŋ Ašəm: “kaŋā tōi gauuōi ratuš,
hiiat hīm dātā xšaiianŋtō? hadā vāstrā gaodāiiō ũβaxšō:
kēm hōi uštā ahurəm, yē drəguuōdōbīš aēšəmēm vādāiiōiŋ?”
- 3 ahmāi Ašā, nōiŋ sarəjā, aduuāēšō gauuōi, paitī.mrauuaŋ:
“auuaēšəm nōiŋ vīduiīē; yā šauuaitē ādrəŋg ərəšuuāŋhō,
hātəm huuō aojištō, yahmāi zauuōŋg jimā kərədušā,
- 4 “Mazdā, sax^vārē mairištō, yā zī vāuuərəzōi pairī.ciŋiŋ
daēuuāišcā mašiiāišcā, yācā varəšaitē aipī.ciŋiŋ.
huuō vīcirō ahurō: aŋā [nē]⁶ aŋhaŋ, yaŋā huuō vasatŋ.”
- 5 aŋ vā ustānāiš ā huuā⁷ zastāiš frīnəmnā Ahurāiiā,
mē uruuā gōušcā aziīā, hiiat Mazdəm duuaidī frasābiiō:
“nōiŋ ərəžəjiīōi frajiiāitiš, nōiŋ fšuiienŋtē drəguuasū pairi?”
- 6 atē⁸ vaocaŋ Ahurō Mazdā vīduuā vafuš viīānaiiā:
“nōiŋ aēuuā ahū vistō naēdā ratuš ašatcīŋ hacā;
aŋ zī ũβā fšuiianŋtaēcā vāstriiāicā Ŧβōrəštā tatašā.”
- 7 tēm āzūtoiš Ahurō maŋdrəm tašaŋ Ašā hazaošō
Mazdā gauuōi xšuuīdəmcā; huuō urušaēibiiō spəŋtō sāsnaiiā.
kas.tē vohū manəŋhā yē ī dāiiat ēōāuuā marətaēibiiō?
- 8 “aēm mōi idā vistō, yē nē aēuuō sāsna gūšatā,
Zaraŋuštrō Spitāmō: huuō nē mazdā⁹ vaštī Ašāicā
carəkərədrā srauuaieŋhē, hiiat hōi hudəməm diīai vaxədrahiiā.”
- 9 aŋcā gōuš uruuā raostā, “yē anaēšəm xšənmənē rādəm,
vācəm nərəš asūrahiiā, yēm ā vasəmī īšā.xšəŋrīm.¹⁰
kadā yauuā huuō aŋhaŋ, yē hōi dadaŋ zastauuaŋ auuō?

4 [ ] *Andreas–Wackernagel*

5 [ ] *Andreas–Wackernagel*: aŋ mōi *Bartholomae*

6 [ ] *Andreas–Wackernagel*

7 *Kellens–Pirart*: ahuuā *D s v*: ahuuā *m C*

8 *Insler*: aŋ ē *ferē ω*

9 *dett.*: mazdā *ω*

10 *h F G*: xšəŋrīm *m E*

- 10 “yūžəm aēibiiō, Ahurā, aogō dātā ašā xšaθrəmcā
 auuəʔ vohū manəḡhā, yā hušəitiš rāməmcā dāt:
 azəmcīṭ ahiia, Mazdā, θβəḡm mēḡhī paouruuim vaēdəm.”
- 11 kudā ašəm vohucā manō xšaθrəmcā? aṭ məm ašā¹¹
 yūžəm, Mazdā, frāxšnənē mazōi magāiiā paiti.zānatā.
 Ahurā, nū nā auuarə, əhmā rātōiš yūšmāuuatəm.

Yasna 30

- 1 aṭ tā vaxšiiā, išəntō, yā mazdāθā hiiəṭcīṭ vīdušē,
 staotēcā Ahurāi¹² yesniiēcā Vəḡhəuš Manəḡhō
 huməzdrā Ašāiiecā, yā raocəbīš darəsata uruuāzā.
- 2 sraotā gəušāiš vahištā, ā vaēnatā sūcā manəḡhā
 ā varənā vīciθahiiā narəm narəm xʰaxiiāi tanuiiē
 parā mazə yəḡhō, ahmāi [nə]¹³ sazdiiai baodaṭō paiti.
- 3 aṭ tā mainiiū, paouruiiē yā yəmā xʰafənā asruuātəm,
 manahi[cā]¹⁴ vacahicā šiiəθanōi hī, vahiiō akəmcā;
 āscā hudāḡhō ərəš vī.šiiātā, nōiṭ duždāḡhō.
- 4 aṭcā hiiəṭ tā hēm mainiiū jasaētəm paouruuim, dazdē
 gaēmcā ajiiaitīmcā, yaθā[cā]¹⁵ aḡhaṭ apəməm aḡhuš:
 acištō drəguuatəm, aṭ ašəunē vahištəm manō.
- 5 aiiā mainiuuā varətā yə drəguuā acištā vərəziiō,
 ašəm mainiiuš spəništō, yə xraoždištəḡ asənō vastē,
 yaēcā xšnaošən Ahurəm haiθiiāiš šiiəθnāiš fraorəṭ Mazdəm.
- 6 aiiā nōiṭ ərəš vī.šiiātā daēuuācinā, hiiəṭ iš ā dəbaomā
 pərəsəmnəḡ¹⁶ upā jasaṭ, hiiəṭ vərənātā acištəm manō,
 aṭ aēšəməḡm həḡ.duuārəṭtā, yā bənaiiən ahūm marətānō.
- 7 ahmāicā xšaθrā jasaṭ manəḡhā vohū ašēcā,
 aṭ kəhrpəm utaiiūitiš dadāṭ, ārmaitiš aḡnmā;
 aēšəḡm tōi ā aḡhaṭ yaθā [aiiaḡhā]¹⁷ adānāiš paouruiiō.

11 *Lommel*: mā mašā ω

12 *ahurāiiā Gippert*: ahurahiiā *Lommel*

13 [] *Kuiper*

14 [] *Bartholomae*

15 [] *Andreas–Wackernagel*

16 *Kellens–Pirart*: pərəsmanəḡ *fere* ω

17 [] *Kuiper*

- 8 aṭcā yadā aēšam kaēnā jamaitī aēnaḥam,
aṭ, Mazdā, taibiiō xšaṭrēm vohū manaḥhā vōiuuīdāitē¹⁸
aēibiiō sastē, Ahurā, yōi Ašāi dadən¹⁹ zastaiiō Drujəm.
- 9 aṭcā tōi vaēm xiiāmā yōi īm frašēm kərənāun ahūm,
Mazdāscā Ahurāḥhō ā.mōiiastrā.baranā Ašācā,
hiiat haḍrā manā buuaṭ yaḍrā cistiš aḥaṭ²⁰ maēḍā.
- 10 adā zī auuā Drūjō [auuō] buuaitī skəṇdō spaiiaḍrahiā,
aṭ āsištā yaojaṇtē ā hušitōiš Vaḥhōuš Manaḥhō
Mazdā Ašaxiiācā, yōi zazəṇtī vaḥhāu srauuaḥī.
- 11 hiiat tā uruuātā sašāḍā²¹ yā Mazdā dadāt, mašiiāḥhō,
xʷiticā ēnəitī, hiiatcā darəgēm drəguuōdēbiiō rašō
sauuacā ašauuabiiō, aṭ aipī tāiš aḥhaitī uštā.

Yasna 31

- 1 tā vō uruuātā marəṇtō aguštā vacā səṅghāmahī
aēibiiō yōi uruuātāiš Drūjō Ašahiiā gaēḍā vī.mərəṇcaitē,
aṭcīt aēibiiō vahištā yōi zrazdā aḥhən Mazdāi.
- 2 yezī āiš nōiṭ uruuānē aduuā²² aibī.dərəštā vaxiiā,
aṭ vā vīspəṅg ā <a>iioi,²³ yaḍā ratūm Ahurō vaēdā
Mazdā aiiā ašaiiā, yā ašat hacā juuāmahī.
- 3 yaḥm dā mainiiū āḍrācā ašācā cōiš rānōibiiā xšnūtēm,
hiiat uruuātəm cazdōḥhuuadēbiiō, taṭ nō, Mazdā, vīduuanōi vaocā
hizuuā ḍbahiiā ḥhō, yā juuaṇtō vīspəṅg vāuraiiā.
- 4 yadā Ašəm zəuuīm aḥhən Mazdāscā Ahurāḥhō
Ašicā Ārmaitī, vahištā išasā manaḥhā
maibiiō xšaṭrēm aojōḥhuuaṭ, yehiiā vərədā vanaēmā Drujəm.
- 5 taṭ mōi vī.cidiiāi vaocā, hiiat mōi ašā dātā vahiiō,
vīduiiē vohū manaḥhā mēṇcā daidiiāi, yehiiā mā ərəšiš,
tācīt, Mazdā Ahurā, yā nōiṭ vā aḥaṭ aḥhaitī vā.
- 6 “ahmāi aḥaṭ vahištəm, yē mōi vīduuā vaocāt haiḍīm,
maḍrēm yim hauruuatātō ašahiiā amərə<ta>tātascā.²⁴
Mazdāi auuaṭ xšaṭrēm, hiiat hōi vohū vaxšaṭ manaḥhā.”

18 *m*: -tī h s v

19 *dən* *Andreas–Wackernagel*

20 aḥhaitī?

21 *West*: sašāḍā ω

22 *det.*, *Insler*: aduuā ω

23 < > *Meillet*

24 < > *Monna*

- 7 yas.tā maṇtā paouruiiō raocēbīš rōiθβēn x^vāθrā,
 huuō xraθβā dāmiš ašəm, yā dāraiaṭ vahištəm manō;
 tā, Mazdā, mainiiū uxšiiō, yē ā nūrēmciṭ, Ahurā, hāmō.²⁵
- 8 aṭ θβā mēḡhī paouruuīm, Mazdā, yazūm stōi manaḡhā,
 vaḡhēuš ptaēm manaḡhō, hiaṭ θβā hēm cašmainī [hēḡ]grabəm,
 haiθīm²⁶ ašahiiā dāmīm, aḡhēuš ahurəm šīiaoθanaēšū.
- 9 θβōi as ārmaitiš, θβē ā gēuš tašā as xratuš
 mainiiōuš,²⁷ Mazdā Ahurā, hiaṭ axiiāi dadā paṭḡam
 vāstriiāṭ vā ā itē yē vā nōiṭ aḡhaṭ²⁸ vāstriiō.
- 10 aṭ hī aiiā fra.uuarētā vāstrīm axiiāi fšuiiaṇtəm
 ahurəm ašauuanəm, vaḡhēuš fšēḡhīm manaḡhō;
 nōiṭ, Mazdā, auuāstriiō dauuāscinā humərətōiš baxštā.
- 11 hiaṭ nē, Mazdā, paouruuīm gaēθāscā tašō daēnāscā
 θβā manaḡhā xratūšcā, hiaṭ astuuāṇtəm dadā uštānəm,
 hiaṭ šīiaoθnācā sēḡḡhāscā, yaθrā varēnōḡḡ vasā dāiiētē,
- 12 aθrā vācəm baraitī miθah.uuacā vā ərəš.uuacā vā,
 vīduuā vā əuuīduuā vā, ahiiā zərədācā manaḡhācā;
 ānuš.haxš Ārmaitiš mainiiū pərəsaitē, yaθrā maēθā.
- 13 yā frasā āuuīšiiā, yā vā, Mazdā, pərəsaētē taiiā,
 yē vā kasēuš aēnaḡhō ā mazištəm [a]yamaitē būjəm,
 tā cašmōḡḡ θβisrā hārō aibī ašā [aibī] vaēnahī vīspā.
- 14 tā θβā pərəsā, Ahurā, yā zī ā <aē>iti²⁹ jēḡḡhaticā,
 yā išudō dadēṇtē dāθranəm hacā ašāunō
 yāscā Mazdā drēguuōdēbiiō – yaθā tā aḡhēn hēḡkərētā hiaṭ.
- 15 pərəsā auuāṭ, yā maēniš,³⁰ yē drēguuāitē xšaθrəm hunāitī
 duššīiaoθanāi, Ahurā, yē nōiṭ jiiōtūm hanarē vīnastī
 vāstriehiiā aēnaḡhō pasēuš vīrāṭcā adrujiiāṇtō.
- 16 pərəsā auuāṭ, yaθā huuō yē hudānuš dēmanahiiā xšaθrəm
 šōiθrahiiā vā daxiiōuš vā ašā fradaθāiiā spərəzata³¹
 θβāuuāṣ, Mazdā Ahurā – yadā huuō aḡhaṭ yā.šīiaoθnascā.

25 yē [ā] Roth hāmō C v: haomō m D s

26 hiθḡam Kellens–Pirart; praestat hiθāum

27 B: ma(i)niūš s, -uš A h v

28 aḡhaitī?

29 < > Bartholomae

30 h v: mainiš m s

31 Insler: fradaθāi asp- ω

- 17 katārēm ašauuā vā drəguuā vā vərənauuaitē maziiō?
vīduuā vīdušē mraotū, mā əuuīduuā aipī dēbāuuaiiaṭ.
zdī nē, Mazdā Ahurā, vaṅhəuš fradaxštā manəṅhō.
- 18 mā.ciš aṭ vē drəguuatō maṭṭrəscā gūštā sāsnāscā,
ā zī dēmānəm vīsəm vā šōiṭrəm vā daxiiūm vā [ā]dāṭ
dušitācā marəkaēcā; aṭā iš sāzdūm snaiṭišā.
- 19 gūštā yē maṅtā ašəm ahūm.biš vīduuā, Ahurā,
əwəž.uxδāi vacaṅṅəm xšaiiamnō hizuuō vasō
ṭβā āṭrā suxrā, Mazdā, vaṅhāu vīdātā rənaiiā.
- 20 yē aiiāṭ³² ašauuanəm, diuuamnəm hōi aparəm xšaiiō;
darəgēm āiiū təmaṅṅhō, dušx^varəṭṭēm, auuaētās vacō,
tēm vā ahūm, drəguuaṅtō, šiiəṭanāiš x^vāiš daēnā naēšaṭ.
- 21 Mazdā dadāṭ³³ Ahurō hauruuātō amərə<ta>tātascā³⁴
būrōiš ā ašaxiiēcā x^vəpaiṭiiāṭ xšəṭrahiā sarō<i>³⁵
vaṅhəuš vazduarē manəṅṅhō, yē hōi mainiiū šiiəṭnāišcā uruuāṭṭō.
- 22 ciṭrā ī hudāṅṅhē, yaṭəṇā vaēdəmṅāi manəṅṅhā;
vōhū huuō xšəṭrā ašəm vacaṅṅhā šiiəṭanēcā hapti.
huuō tōi, Mazdā Ahurā, vāzištō aṅṅhaiti astiš.

Yasna 32

- 1 axiiēcā x^vaētūš yāsaṭ, ahiiā vərəzənəm maṭ airiiamnā,
ahiiā daēuuā mahmi manōi,³⁶ Ahurahiā uruuāzəmā Mazdā:
“ṭβōi dūtāṅṅhō aṅṅhāmā, təṅṅ daraiiō³⁷ yōi vā daibišəṅṅti”:
- 2 aēibiiō Mazdā Ahurō sārəmnō Vohū Manəṅṅhā
xšəṭrāṭ hacā paiti.mraot, Ašā huš.haxā x^vənuuātā,
“spəṅṅṅəm vē ərmaitim vaṅ^vhīm varəmaidī; hā nē aṅṅṅṅ.”
- 3 aṭ yūš daēuuā vīspāṅṅhō Akāṭ Manəṅṅhō stā ciṭrəm,
yascā vā maš yazaitē, Drūjascā Pairimatōišcā;
šiiəṭməm aipī daibitānā, yāiš asrūdūm³⁸ būmiiā haptaiṭē,
- 4 yāṭ yūš tā fra.mīmaṭṭā, yā mašiiā acištā daṅṅtō
vaxšəṅṅtē daēuuō.zuštā, vaṅhəuš siždiiamnā manəṅṅhō,
Mazdā Ahurahiā xratəuš nasiiaṅtō Ašāaṭcā.

32 āiiāṭ *m h v*: dāiiāṭ *s*

33 dadāṭ *A^a B^a s G*

34 < > *Andreas–Wackernagel*

35 < > *West*

36 mnōi *Andreas–Wackernagel*

37 *Humbach*: dāraiiō *ω*

38 *vel* ā srūdūm

- 5 tā dōbēnaotā mašim hujiiātōiš amərə<ta>tātascā,³⁹
hiiat̥ vā akā manajhā yōṅg daēuuōṅg akascā mainiiuš,
akā šiiāoθnēm vacajhā yā fra.cinas drēguuaṅtēm xšaiiō.
- 6 pourū aēnā ēnāxštā yāiš srauuahiieitī, yezi tāiš aθā,
hātā.marānē Ahurā, vahištā vōistā manajhā;
θβahmī vō,⁴⁰ Mazdā, xšaθrōi Ašāiēcā⁴¹ sōṅghō vī.dam.
- 7 aēšam aēnaṅham naē.cit̥ vīduuā aojōi hādrōiia,
yā jōiia sōṅghaitē,⁴² yāiš srāuuī xʷaēnā aiiāṅhā,
yaēšam tū, Ahurā, irixtēm, Mazdā, vaēdištō ahī.
- 8 aēšam aēnaṅham Vīuuāṅhušō srāuuī Yimascit̥,
yō mašiiōṅg cixšnušō ahmākōṅg gōuš⁴³ bagā xʷarəmnō.
aēšamc̥it̥ ā ahmī θβahmī, Mazdā, vīciθōi aipī.
- 9 dušsastiš srauuā mōrəṅdat̥, huuō jiiātēuš sōṅghanāiš xratūm;⁴⁴
apō mā ištīm [apa]yaṅtā bərəxθam hāitīm Vaṅhōuš Manajhō.
tā uxθā mainiiōuš mahiia, Mazdā, Ašāicā yušmaibiiā⁴⁵ gərəzē.
- 10 huuō mā nā srauuā mōrəṅdat̥, yō acištəm vaēnaṅhē aogədā
gām ašibiiā huuarēcā, yascā dāθōṅg drēguuatō dadat̥,
yascā vāstrā vī.uuāpaṅt̥, yascā vadarē vōiždat̥ ašāunē.
- 11 taēcit̥ mā mōrəṅdēn jiiōtūm, yōi drēguuaṅtō⁴⁶ mazbiš cikōitərəš
aṅʰišcā aṅhauuascā apaieitī raēxənaṅhō vaēdēm,
yōi vahištāt̥ ašāunō, Mazdā, rārēšiiān manajhō.
- 12 yā rāṅhāiēn srauuāṅhā vahištāt̥ šiiāoθanāt̥ marētānō,
aēibiiō Mazdā akā mraot̥, yōi gōuš mōrəṅdēn uruuāxš.uxtī jiiōtūm,
yāiš grēhmā ašāt̥ varētā Karpā xšaθrəmcā išanam Drujəm:
- 13 yā⁴⁷ xšaθrā grēhmō hišasaṅt̥ Acistahiiā dēmānē Manajhō,
aṅhōuš marəxtārō ahiiā, yaēcā, Mazdā, jīgərəzaṅt̥ kāmē
θβahiiā maθrānō dūtīm, yō iš pāt̥ darəsāt̥ Ašahiiā.
- 14 ahiiā grēhmō ā.hōiθōi nī Kāuuaiiasc̥it̥ xratūš [nī] dadat̥
varēcāhīcā fraidiuuā, hiiat̥ vīsəṅtā drēguuaṅtēm auuō,
hiiat̥cā gāuš jaidiiāi mraoi, yō dūraošəm saocaiiat̥ †auuō.⁴⁸

---

39 < > *Monna*

40 vī *m*

41 *Kellens–Pirart*: ašāēcā *m h*: ašāicā *s v*

42 *sōṅghaitī s*

43 *Andreas–Wackernagel*: gāuš *ω*

44 *m h v*: xratū *s*

45 xšmaibiiā *Kellens*

46 *D s H*: drēguuatō *m C*

47 yāiš *B*

- 15 anāiš ā vī.nōnāsā yā Karəpōtāscā Kəuuītāscā.
auuāiš aibī⁴⁹ yəṅṅ daiṅtī, nōiṭ jiiātəuš xšaiamnəṅṅ vasō,
tōi ābiā bairiāṅtē Vaṅhəuš ā dəmānē Manaṅhō.
- 16 haməm taṭ vahištācīṭ, yə ušuruiē siiascīṭ dahmahiiā
xšaiias, Mazdā Ahurā, yehiiā mā aiṭiścīṭ duuaēṭā.
hiiat aēnaṅhē drəguuatō, əəānū išiiəṅṅ †aṅhahiā.⁵⁰

Yasna 33

- 1 yaṭā āiš, iṭā varəšaitē, yā dātā aṅhəuš paouruiiehiiā
ratuš,⁵¹ šiiəoṭnā razīštā drəguuataēcā hiiatcā ašāunē
yexiiācā hēm.iiāsaitē miṭahiiā yācā hōi ārəzuuā.
- 2 aṭ yə akəm drəguuāitē vacaṅhā vā aṭ vā manaṅhā
zastōibiiā vā varəšaitī, vaṅhāu vā cōiṭaitē astīm,
tōi vārāi⁵² rādəṅtī, Ahurahiiā zaošē Mazdā.
- 3 yə ašāunē vahištō xʷaētū vā aṭ vā vərəzəniio
airriamnā vā, Ahurā, vīdąs vā ṭβaxšaṅhā gauuōi,
aṭ huuō Ašahiiā aṅhaṭ Vaṅhəušcā vāstrē Manaṅhō.
- 4 yə ṭβaṭ, Mazdā, asruštīm akəmcā manō yazāi apā
xʷaētəušcā tarəməitīm vərəzənaṅhiiācā nazdištəm Drujəm
airriamnascā nadəṅtō gəušcā vāstrāṭ acištəm maṅtūm,
- 5 yas.tē vīspə.mazištəm sraošəm zbaiiā auuaṅhānē
apānō darəgō.jiiāitīm ā xšaṭrəm vaṅhəuš manaṅhō,
ašāṭ ā ərəzuš paṭō, yaēsū Mazdā Ahurō šaēitī,
- 6 yə zaotā ašā ərəzuš, huuō mainiiəuš ā vahištāṭ kaiiā
ahmāṭ, auuā manaṅhā yā vərəziieidiiāi maṅtā vāstriiā,
tā tōi iziā, Ahurā Mazdā, darštōišcā hēm.parštōišcā.
- 7 ā mā [ā]idūm, vahištā, ā xʷaiṭiiācā, Mazdā, darəšaṭcā
ašā vohū manaṅhā, yā sruiē parə magāunō;
āuuiš nā aṅtarə həṅtū nəmaxʷaitiš ciṭrā rātaiiō.
- 8 frō mōi [fra]uuōizdūm arəṭā tā, yā vohū šiiəuuāi manaṅhā,
yasnəm, Mazdā, xšməuuatō, aṭ vā⁵³ ašā staomiiā vacā.
dātā və amərətāscā utaiiūitī hauruuātās draonō.

48 *ex versu priore male repetitum: fort. haoməm*

49 *m h: aipī s v*

50 *fort. aṅhahi(a)ā*

51 *ratuš A s: ratuš B h v*

52 *vārāiā Bartholomae*

53 *F v: vā m h E*

- 9 aṭ tōi, Mazdā, tēm mainiiūm ašā uxšaiiaṇtəm⁵⁴ sarēidiiaiiā
x^vāθrā maēθā maiiā vahištā barētū manajhā:
aiiā ārōi hākurenəm, yaiiā haciṇtē uruuānō.
- 10 vīspās tā⁵⁵ hujītaiiō yā zī āṇharē yāscā hēṇtī
yāscā, Mazdā, bauuaiṇtī, θβahmī hiš zaošē ā.baxšōhuuā;
vōhū uxšiiā manajhā xšaθrā ašācā uštā tanūm.
- 11 yē səuuištō ahurō Mazdāscā, Ārmaitišcā
Ašəmcā frādaṭ.gaēθəm Manascā Vohū Xšaθrəmcā,
sraotā mōi, mərəždātā mōi ādāi kahiiāciṭ⁵⁶ paitī.
- 12 us mōi [uz]ārəšuuā, Ahurā, ārmaitī təuuišim dasuuā,
spəništā mainiiū, Mazdā, vaṇhuiiā zauuō ādā,
ašā hazō əmauuat, vohū manajhā fsəratūm.
- 13 rafəθrāi, vouru.cašānē, dōišī mōi yā vē ā bifrā,⁵⁷
tā xšaθrahiā, Ahurā, yā vaṇhəuš ašiš manajhō;
frō, spəntā Ārmaitē, ašā daēnā [fra]daxšaiiā.
- 14 aṭ rāṭəm Zaraθuštrō tanuuasciṭ x^vaxiiā uštanəm
dadāitī, pauraatātəm manajhascā vaṇhəuš Mazdāi
šiiəoθnahiiā Ašāiiācā uxθaxiiācā, sraošəm xšaθrəmcā.

Yasna 34

- 1 yā šiiəoθnā, yā vacaṇhā, yā yasnā amərotatātəm
ašəmcā taibiiō dāṇhā, Mazdā, xšaθrəmcā hauruuātātō,
aēšəm tōi, Ahurā, əhmā pourutəmāiš dastē.
- 2 aṭcā ī tōi manajhā mainiiəuścā vaṇhəuš vīspā dātā
spəntaxiiācā nərəš šiiəoθnā, yehiiā uruuā ašā hacaitē,
pairi.gaēθē xšməuuatō vahmē, Mazdā, garōbiš stūtəm.
- 3 aṭ tōi miiəzdəm, Ahurā, nəmanjā Ašāicā dāmā
gaēθā vīspā ā xšaθrōi, yā vohū θraoštā manajhā;
ārōi zī hudāṇhō vīspāiš, Mazdā, xšməuuasū sauuō.
- 4 aṭ tōi ātrəm, Ahurā, aojōṇhuanəṭəm ašā usəmahī
aš.īštīm əmauuəṇtəm stōi rapəntē ciθrā.auuəṇhəm,
aṭ, Mazdā, daiβišiiəṇtē zastā.īštāiš dərəštā.aēnaṇhəm.

54 *West*: ašəoxšaiiantā ω

55 *West*: vīspā stōi ω

56 *D E*: kahiiāciṭ *B F v*

57 *West*: abifrā ω

- 5 kaṭ vō xšaθrēm, kâ īštiš šīiaoθnāi,⁵⁸ Mazdā, hīiaṭ ā vō ahmī,⁵⁹
ašā vohū manaṅhā θrāiioīdīiāi drīgūm yūšmākəm?
“parē vā vīspāiš [parē] vaoxmā daēuuāišcā xrafstrāiš mašīiāišcā.”
- 6 yezī aθā stā haiθīm, Mazdā Ašā Vohū Manaṅhā,
aṭ taṭ mōi daxštəm dātā ahīiā aṅhōuš vīspā maēθā,
yaθā vā yazəmnascā uruuāidīiā stauuas aīienī paitī.
- 7 kuθrā tōi arədrā, Mazdā, yōi vaṅhōuš vaēdēnā manaṅhō
səṅghūš raēxnā aspəṅcīt sādrcīt caxraiio ušəurū?
naē.cīm tēm anīiēm yūšmaṭ vaēdā ašā; aθā nā θrāzdūm.
- 8 tāiš zī nā šīiaoθnāiš bīiaṭtī, yaēšū as pairī pourubīio iθīiejeō,
hīiaṭ aš.əojā nāidīiāṅhəm, θβahīiā, Mazdā, aštā uruuātahīiā;
yōi nōiṭ ašəm mainīiaṭtā, aēibīio dūirē vohū as manō.
- 9 yōi spəṅtəm ārmaitīm θβahīiā, Mazdā, bəxəδəm vīdušō
duššīiaoθnā auua.zazaṭ vaṅhōuš əuuištī manaṅhō,
aēibīio maš Ašā siiazdaṭ, yauuaṭ ahmaṭ⁶⁰ aurunā xrafstrā.
- 10 ahīiā vaṅhōuš manaṅhō šīiaoθnā vaocaṭ “gəxəbəm” huxratuš
spəṅtəm cā Ārmaitīm, dāmīm vīduuā hiθəm⁶¹ Ašahīiā,
tācā vīspā, Ahurā, θβahmī, Mazdā, xšaθrōi yā⁶² vōiiaθrā.
- 11 aṭ tōi ubē hauruuāscā x^varəθāiīā aməxətātāscā:
Vaṅhōuš xraθβā⁶³ Manaṅhō Ašā maṭ Ārmaitiš vaxšt
utaiiūtī təuuišī: tāiš ā, Mazdā, †vīduuaēšəm θβōi ahī†.⁶⁴
- 12 kaṭ tōi rāzarē, kaṭ vaši, kaṭ vā stūtō kaṭ vā yasnahīiā?
srūidīiāi, Mazdā, frā.uuaocā, yā vī.dāiīaṭ ašīš rāšnəm;
sīšā nā ašā paθō vaṅhōuš x^vaētəṅg manaṅhō:
- 13 tēm aduuānəm, Ahurā, yəm⁶⁵ mōi mraoš vaṅhōuš manaṅhō,
daēnā saošīiaṭtəm yā hū.kəxətā ašācīt⁶⁶ uruuāxšaṭ
hīiaṭ cəuuištā hudābīio mīždəm, Mazdā, yehīiā tū daθrəm.
- 14 taṭ zī, Mazdā, vairīm astuuaitē uštānāi dātā
vaṅhōuš šīiaoθnā manaṅhō, yōi zī gəuš vəxəzənē aziīā:
xšmākəm hucistīm, Ahurā, xratəuš ašā frādō vəxəzənā.

58 *m h F*: -θnā *E*: -θnāiš *v*

59 *West*: yaθā vā hahmī *fere* ω (*ahmī F dett.*)

60 *ahmāt D*

61 *m C*: haiθəm *D s v*: haiθīiəm? *Geldner*

62 *West*: xšaθrōi ā *m h s*, xšaθrōiā *v*

63 *B*: xsaθrā *A h s v*

64 vīduuaēšəm *Insler*, θβōiīahī *Lommel*; *cf.* §300

65 *s v*: yə *m h*

66 *m D*: ašācīt *C s v*

- 15 Mazdā, aṭ mōi vahištā srauuāscā šiiāoθnācā vaocā,
tā tū vohū manajhā ašācā išudəm stūtō:
xšmākā xšaθrā, Ahurā, frašōm vasnā haiθiiōm dā ahūm.

Yasna 43

- 1 uštā ahmāi, yahmāi uštā kahmāicīṭ,
vasō.xšaiiṣ Mazdā dāiiāṭ Ahurō.
utaiiūitī təuuīši⁶⁷ gatōi vasmī,
ašōm dərēidiiāi: taṭ mōi dā, Ārmaitē,
rāiiō ašīš, vaṇhōuš gaēm manajhō.
- 2 aṭcā ahmāi vīspanaṃ vahištəm
xʷāθrōi ā nā xʷāθrəm daiditā,
θβā ciciθβā spōništā mainiiū, Mazdā,
yā dā ašā vaṇhōuš māiiā manajhō
vīspā aiiārē darəgō.jiiātōiš uruuādanhā.
- 3 aṭ huuō vaṇhōuš vahiiō nā aibī.jamiiāṭ,
yē nā ərəzūš sauuaṇhō paθō sīšōiṭ
ahiiā aṇhōuš astuuatō manajhascā,
haiθiiōṅg āstīš, yōṅg ā.šāēitī Ahurō,
arədrō θβāuuṣ huzəṇtuš spəṇtō, Mazdā.
- 4 aṭ θβā məṅghāi taxməmcā spəṇtəm, Mazdā,
hiiāṭ tā zastā, yā⁶⁸ tū hafsi auuā
yā dā ašīš drəguuaitē ašāunaēcā
θβahiiā garəmə āθrō ašā.aojanhō,
hiiāṭ mōi vaṇhōuš hazē jimaṭ manajhō.
- 5 spəṇtəm aṭ θβā, Mazdā, mēṅhī, Ahurā,
hiiāṭ θβā aṇhōuš zaθōi darəsəm paouruuim,
hiiāṭ dā šiiāoθnā miždauuṣ yācā uxδā,
akəm akāi, vaṇhīm ašīm vaṇhaouē
θβā hunarā dāmōiš uruuāēsē apēmē.
- 6 yahmī spəṇtā θβā mainiiū uruuāēsē jasō
mazdā⁶⁹ xšaθrā, ahmī vohū manajhā,
yehiiā šiiāoθnāiš gaēθā ašā frādəṇtē,
aēibiiō ratūš səṅghaitī Ārmaitiš
θβahiiā xratōuš, yēm naē.ciš dābaiieitī.
- 7 spəṇtəm aṭ θβā, Mazdā, mēṅhī, Ahurā,
hiiāṭ mā vohū pairī.jasaṭ manajhā

67 təuuīši s: -šim m h v

68 fort. yā <ā>, cf. §300

69 A h: mazdā B s v

- pərəsaṭcā mā, “ciš ahī? kahiiā ahī?
kaṭā aiiarē daxšārā⁷⁰ frasaiiā;⁷¹ dišā
aibi ṽβāhū gaēṽāhū tanušicā?”⁷²
- 8 aṭ hōi aoji “Zaraṭuštrō” paouruuīm;
“haiṭiio duuaēšā hiiat isōiiā drəguuāitē,
aṭ ašāunē rafənō xiiēm ajojŋhuuat,
hiiat ā būštīš vasas.xšaṭrahiiā diiā
yauuat ā ṽβā, Mazdā, staomī ufiiācā.”
- 9 spəntəm aṭ ṽβā, Mazdā, mēŋhī, Ahurā,
hiiat mā vohū pairī.jasaṭ manajhā:
ahiiā frasēm “kahmāi vīuuīduiē vašī?”
adā⁷³ “ṽβahmāi āṽrē; rātəm nēmanjhō
ašahiiā mā, yauuat isāi, maniiāi.”
- 10 aṭ tū mōi dāiš ašəm, hiiat mā zaozaomī;
ārmaiti hacimnō iṭ ā <a>rəm;⁷⁴
pərəsācā nā, yā⁷⁵ tōi ōhmā parštā
(parštēm zī ṽβā yaṭonā taṭ ṭəmauuantəm),⁷⁶
hiiat ṽβā xšaiiqaš aēšəm⁷⁷ diiat əmauuantəm.
- 11 spəntəm aṭ ṽβā, Mazdā, mēŋhī, Ahurā,
hiiat mā vohū pairī.jasaṭ manajhā,
hiiat xšmā uxḍāiš didaijhe paouruuīm
(sādrā mōi šas mašiiāešū zrazdāitiš)
taṭ vərəziieidiiāi, hiiat mōi mraotā vahištəm;
- 12 hiiatcā mōi mraoš “ašəm jasō” frāxšnənē,
aṭ tū mōi nōiṭ asruštā pairi.aoyžā,
uz.irəidiiāi parā hiiat mōi ā jimaṭ
Sraošō Aši mažā.raiiā hacimnō,
yā⁷⁸ vī ašīš rānōibiiā⁷⁹ sauuōi [vī]dāiiat.
- 13 spəntəm aṭ ṽβā, Mazdā, mēŋhī, Ahurā,
hiiat mā vohū pairī.jasaṭ manajhā

---

70 daxšārē *Insler*

71 ferasiiāi *m*

72 tanušicā *Bartholomae: tanuuicā Insler*

73 adā *Insler*, adā *A: aṭ ā ceteri*

74 < > *Bartholomae*

75 *fort. yā <ā>, cf. §300*

76 əmauuatəm *C v: fort. išəntəm*

77 *h v: aēš(ə)məm m s*

78 yē *m*

79 *C dett.: rānōibiiō m D s v*

- arəθā vōizdiiāi kāmahiīā tēm mōi dātā
darəgahiīā yaoš, yēm vā naē.ciš dāršt itē,
vairiīā stōiš, yā θβahmī xšaθrōi vācī.
- 14 hiiat nā friiāi vaēdəmnō isuuā daidīt,
maibiiō, Mazdā, tauuā rafənō frāxšnənem,
hiiat θβā xšaθrā ašāt hacā fr<a> aštā,
uz.irəidiiāi azē sardana səngghahiīā
mat tāiš vīspāiš yōi tōi maθrā marəntī.
- 15 spəntəm at θβā, Mazdā, mējhī, Ahurā,
hiiat mā vohū pairī.jasaθ manəḡhā:
daxšaθ ušiiāi tušnā.maitiš vahištā.
nōiθ nā pourūš drəguuatō xiiāt cixšnušō;
at tōi vīspəng aḡrəng ašāunō ādarō.
- 16 at Ahurā, huuō mainiiūm Zaratuštrō
vərəntē, Mazdā, yas.tē ciščā spəništō.
astuuat Ašəm xiiāt uštānā aojōḡhuuat;
x'əng darəsōi xšaθrōi⁸⁰ xiiāt Ārmaitiš;
ašim⁸¹ šiiəθnāiš vohū daidīt manəḡhā.

Yasna 44

- 1 taθ θβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā,
nəmanḡhō ā, yaθā nəmē xšmāuuatō;
Mazdā, friiāi θβāuuəš saxiiāt mauuaitē.
at nē ašā friiā dazdiiāi hākurənā,
yaθā nē ā vohū jimaθ manəḡhā.
- 2 taθ θβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
kaθā aḡhəuš vahištahiīā paouruuim
kāθə sūidiiāi yē ī pait<T> išāt?
huuō zī ašā spəntō irixtəm vīspōibiiō
hārō mainiiū ahūm.biš uruuāθō, Mazdā.
- 3 taθ θβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
kas.nā zaθā ptā Ašahiīā paouruiiō?⁸²
kas.nā x'əng strəmcā dāt aduānəm?
kē yā⁸³ mā uxšiiēitī nərəfsaitī θβaθ?
tāciθ, Mazdā, vasmī aniiācā viduiiē.

80 *fort.* xšaθrā

81 *m h v:* ašəm s

82 *paouruiiē m*

83 *fort.* yā <ā>, *cf.* §300

- 4 taṭ ʋβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
kas.nā dərətā ʒamcā adē nabāscā
auua.pastōiš? kē apō uruuārāscā?
kē vātāi⁸⁴ duuʌnmaibiiascā yaogəṭ āsū?
kas.nā vaŋhəuš, Mazdā, dāmiš manəŋhō?
- 5 taṭ ʋβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
kē huuāpā raocāscā dāt tēmāscā?
kē huuāpā xʷafnəmcā dāt ʒaēmācā?
kē yā ušā arəm.piʋβā xšapācā,
yā manaʋrīš cazdōŋhuanətem arəʋahiiā?
- 6 taṭ ʋβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
yā fra.uuaxšiiā yezi tā aʋā haiʋiiā,
“ašəm šiiəʋnāiš dəbʒaiti ārmaitiš,
taibiiō xšəʋrəm vohū cinas manəŋhā,”
kaēibiiō azīm rāniiō.skərəitīm ɣəm tašō?
- 7 taṭ ʋβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
kē bərəxδəm tāšt xšəʋrā maṭ ārmaitīm?
kē uzəməm cōrəṭ viiānaiiā puʋrəm piʋrē?
azəm tāiš ʋβā fraxšnī auuāmī, Mazdā,
spəntā mainiiū vīspanəm dātārəm.
- 8 taṭ ʋβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
məŋ.dāidiiāi yā tōi, Mazdā, ādištiš
yācā vohū uxδā fraši manəŋhā
yācā ašā aŋhəuš arəm vaēidiiā.⁸⁵
kā mē uruuā vohū uruuāxšəṭ ā.gmatā?
- 9 taṭ ʋβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
kaʋā mōi, ɣəm yaoš daənəm [yaož]dānē,
təm⁸⁶ hudānoš paitiš saxiiāt xšəʋrahiiā
ərəšuuā xšəʋrā, ʋβāuuəš aš.īštiš, Mazdā,
hadəmōi ašā vohucā šiiəš manəŋhā?
- 10 taṭ ʋβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
təm daənəm, yā hātəm vahištā
(yā mōi gaēʋā ašā frādōiṭ hacəmnā),
ārmatoiš uxδāiš šiiəʋnā ərəš daidiiat?
maxiiā cistōiš ʋβā ištiš usən, Mazdā.
- 11 taṭ ʋβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
kaʋā təŋg ā vī.jəmmiiāt ārmaitiš,

84 *m C v:* vā(,)tāiš *D s*

85 *m C:* -diiāi *D E v,* -diiāi *F*

86 *West:* ɣəm *ω*

- yaēibiiō, Mazdā, ʔβōi vašiietē daēnā?
 azēm tōi aiš paouruiiō⁸⁷ fra.uuōiuuīdē;
 vīspəṅg aniiəṅg mainiiəuš spasiia duuaēšəṅhā.
- 12 taṭ ʔβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
 kē ašauuā, yāiš pərəsāi, drəguuā vā?
 katārēm ā, aiiēm⁸⁸ vā huuō vā aṅgrō?
 “yē mā drəguuā ʔβā sauuā paiti.ərətē
 ciiaṅhaṭ, huuō, nōiṭ aiiēm, aṅgrō mainiietē.”
- 13 taṭ ʔβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
 kaṭā Drujəm niš ahmaṭ ā [niš] nāšāmā
 təṅg ā auuā, yōi asruštōiš pərənāṅhō
 nōiṭ ašahiiā ā.dīuuieieṅti hacēnā,⁸⁹
 nōiṭ frasaiiā vaṅhəuš cāxnarē manəṅhō?
- 14 taṭ ʔβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
 kaṭā Ašāi⁹⁰ Drujəm diiaṅ zastaiiō,
 nī hīm mərəždiiāi ʔβahiiā maṭrāiš səṅghahiiā,
 əmauuaitīm sinəṅm dāuuōi drəguuasū,
 ā iš duuafšəṅg, Mazdā, [ā] nāšē aštəscā?
- 15 taṭ ʔβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
 yezi ahiiā ašā, pōi maṭ, xšaiiehī,
 hiiat hēm spādā anaocəṅhā jamaētē
 auuāiš uruuātāiš yā tū, Mazdā, dīdərəžō,
 kuṭrā aiiā, kahmāi vananəṅm dadā?
- 16 taṭ ʔβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
 kē vərəθrəm.jā ʔβā pōi səṅghā, yōi həṅti—
 ciṭrā mōi daṅm—ahūm.biš? ratūm ciždi,
 aṭ hōi vohū sraošō jaṅtū manəṅhā,
 Mazdā, ahmāi yahmāi vaši kahmāicīṭ.
- 17 taṭ ʔβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
 kaṭā [Mazdā]⁹¹ zarəm carānī hacā xšmaṭ
 āskəitīm xšmākəṅm, hiiatcā mōi xiiat vāxš aēšō
 sarōi būždiiāi hauruuātā amərətātā
 auuā maṭrā, yē rāθəmō ašat hacā?
- 18 taṭ ʔβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
 kaṭā ašā taṭ miždəm hanānī,

---

87 *s v:* p(a)ouruiiē *m h*

88 *West:* aṅgrō ω

89 *D v:* hacēmnā (*ex 10c*) *C s, -imnā m*

90 ašā *m D H*

91 [ ] *West*

dasā aspā aršənuuaitiš uštrəmā,
hiiat mōi mazdā api.uuaitī, hauruuātā
amərətātā, yaθā hī taibiiō⁹² dājhā?

- 19 taḷ θβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
yas.taḷ mīždəm hanəntē nōiḷ dāitī,
yē iḷ ahmāi ərəž.uxδā⁹³ nā dāitē,
kā tēm ahiiā maēniš ąsaḷ⁹⁴ paouruiiē?
vīduuā auuąm, yā im ąsaḷ⁹⁵ apēmā.
- 20 ciθənā, Mazdā, huxšaθrā daēuuā aḡharē—
aḷ iḷ pərəsā—yōi pišiiēiḡtī aēibiiō kām,
yāiš gąm Karəpā Usixšcā aēšmāi dātā,
yācā Kauuā ąnmənē⁹⁶ urūdōiiatā?
nōiḷ hīm mīzən ašā vāstrəm frādaiḡhē.

Yasna 45

- 1 aḷ fra.uuaxšiiā: nū gūšōdūm, nū sraotā,
yaēcā asnāt yaēcā dūrāt išaθā;
nū im vīspā, ciθrē zī, maz.dāḡhōdūm.
nōiḷ daibitīm dušsastiš ahūm mərəšiiāt
akā varənā, drəguuā hizuuā⁹⁷ ā.uuərətō.
- 2 aḷ fra.uuaxšiiā aḡhəuš Mainiiū paouruiiē,
yaiiā spaniiā ūitī mrauuaḷ yəm aḡrəm:
“nōiḷ nā manā, nōiḷ səḡghā, nōiḷ xratauuō,
naēdā varənā, nōiḷ uxδā, naēdā šiiəoθnā,
nōiḷ daēnā, nōiḷ uruuąnō hacaiḡtē.”
- 3 aḷ fra.uuaxšiiā aḡhəuš ahiiā paouruuīm,
yā⁹⁸ mōi vīduuā Mazdā vaocaḷ Ahurō.
yōi im vē nōiḷ iθā⁹⁹ maθrəm varəšəḡtī
yaθā im mənāicā vaocacā,
aēibiiō aḡhəuš auuōi aḡhaḷ apēməm.
- 4 aḷ fra.uuaxšiiā aḡhəuš ahiiā vahištəm
ašāt hacā; Mazdā¹⁰⁰ vaēdā yē im dāt,

92 C D G: taēibiiō m D^s s H

93 C v: ərəžuxδāi m D s

94 Schwyzler: aḡhaḷ ω

95 Schwyzler: aḡhaḷ ω

96 ąmənī H, ąnmənī Geldner

97 dett.: hizuuā m h s v: fort. hizū vāuuərətō

98 F: ąm m h E v: yəm Humbach

99 m D v: aθā C s

- p̄tarēm Vaṇhēuš varəzaiiantō Manaṇhō;
 aṭ hōi dugədā hušiiəoṇnā Ārmaitiš.
 nōiṭ diβžaidiiaī vīspā.hišas Ahurō.
- 5 aṭ fra.uuaxšiiā, hiiṭ mōi mraoṭ spəntōtēmō,
 vacē srūidiiāi hiiṭ marətaēibiiō vahištəm;
 yōi mōi ahmāi sraošəm dān caiiascā,
 upā.jimən hauruuātā amərətātā:
 vaṇhēuš mainiiēuš šiiəoṇnāiš mazdā Ahurō.
- 6 aṭ fra.uuaxšiiā vīspanəm mazištəm,
 stauuas ašā, yē hudā yōi hənti:
 spəntā mainiiū sraotū Mazdā Ahurō.
 yehiiā vahmē Vohū frašī Manaṇhā,
 ahiiā xratū frō mā sāstū vahištā.
- 7 yehiiā sauuā išānti rādaṇhō
 yōi zī juuā āṇharəcā buuaṇticā—
 amərətāitī ašāunō uruuā aēšō
 utaiiūtā, yā nərəš sādri drəguuatō;
 tācā xšaṇrā Mazdā dāmiš Ahurō—
- 8 tēm nē staotāiš nəmaṇhō ā vīuuarəšō
 nū z<i> iṭ cašmaini vī.adarəsəm,
 vaṇhēuš mainiiēuš šiiəoṇnahiiā uxdašiiācā
 vīduš ašā, yēm Mazdām Ahurəm;
 aṭ hōi vahməṅg dəmānē garō ni.dāmā;
- 9 tēm nē Vohū maṭ Manaṇhā cixšnušō,
 yē nē usēn cōrəṭ spəṇcā aspəṇcā,
 mazdā xšaṇrā; varəzi nā diiṭ Ahurō
 pasūš virəṅg ahmākəṅg fradaṇaiiā
 vaṇhēuš ašā haozəṇβṭā ā manaṇhō;
- 10 tēm nē yasnāiš ārmatōiš mimaγžō,
 yē ənməni Mazdā srāuui Ahurō.
 hiiṭ hōi ašā vohūcā cōišt manaṇhā,
 xšaṇrōi hōi hauruuātā amərətātā
 ahmāi stōi dān, təuuīši utaiiūiti.
- 11 yas.tā daēuuəṅg aparō mašiiāscā
 tarē.məštā yōi im tarē.mainiāntā
 (aniiəṅg ahmāt, yē hōi arēm mainiiātā),
 saošiiāntō dəṅg patōiš spəntā daēnā
 uruuāṇō brātā ptā vā, Mazdā Ahurā.

Yasna 46

- 1 kəm nəmōi zəm, kuθrā nəmōi aienī?
 pairī x^vaētēuš airriamnascā dadaitī;
 nōiṭ mā xšnāuš, yā vərəzēnā hēcā,
 naēdā daxiiēuš yōi sāstārō drəguuantō.
 kaθā θβā, Mazdā, xšnaošāi, Ahurā?
- 2 vaēdā taṭ yā ahmī, Mazdā, anaēšō:
 mā kamna.fšuuā hiiatcā kamnā.nā ahmī.
 gərəzōi tōi:¹⁰¹ ā iṭ [ā]vaēnā, Ahurā,
 rafəδrēm caguuā hiiat friiō friiāi daidīt:
 ā.xsō vaṅhēuš ašā ištīm manəṅhō.
- 3 kadā, Mazdā, yōi uxšānō asnaṃ
 əṅhēuš darəθrāi frō ašahiiā [fr]ārəntē
 vərəzdāiš səṅghāiš, saošiiantəm xratauuō?
 kaēibiiō ūθāi vohū jimaṭ manəṅhā?
 maibiiō θβā sashtrai vərənē, Ahurā.
- 4 aṭ təṅg drəguuā yəṅg ašahiiā važdrəṅg pāt
 gā frōrətōiš šoiθrahiā vā daxiiēuš vā,
 dužazōbā haš, x^vaiš šiiəθnāiš ahəmustō.
 yas.təm xšəθrāt, Mazdā, mōiθaṭ jiiātēuš vā,
 huuō təṅg frō gā paθməṅg hucistōiš caraṭ.
- 5 yē vā xšaiias ā daṃ¹⁰² drītā aiiantəm
 uruuātōiš vā huzəṅtuš miθrōibiiō vā,
 rašnā juuəš, yē ašauuā drəguuantəm,
 vīcirō haš, taṭ frō x^vaētauē mruiiāt
 uz.ūiθiiōi im, Mazdā, xrūniāt, Ahurā.
- 6 aṭ yas.təm nōiṭ nā isəmnō ā ā.iiāt,
 Drūjō huuō dāmaṅ haēθahiiā gāt;
 huuō zī drəguuā, yē drəguuaitē vahištō,
 huuō ašauuā, yahmāi ašauuā friiō,
 hiiat daēnā paouruiiā dā, Ahurā.
- 7 kəm.nā, Mazdā, mauuaitē pāiiūm dadā,
 hiiat mā drəguuā dīdarəšatā aēnaṅhē,
 aniiēm θβahmāt əθrascā manəṅhascā,
 yaiiā šiiəθnāiš ašəm θraoštā, Ahurā?
 təṃ mōi dəstuuəṃ daēnaiiāi frā.uuaocā.

101 tōi <ā> *Kuiper*102 *West* (ā da *Thieme*): adəš ω

- 8 yə vā mōi yā gaēvā dazdē aēnaṛhē,
nōiṭ ahiia mā āvriš šīiaoṭnāiš frā asiiāṭ;¹⁰³
paitīiaoḡəṭ tā ahmāi jasōiṭ duuaēšarhā
tanuuēm ā, yā īm hujīiātōiš pāiiāṭ,
nōiṭ dužjīiātōiš; kēcīṭ, Mazdā, duuaēšarhā.
- 9 kē huuō, yə mā arədrō cōiṭaṭ paouruiiō,
yaṭā v̄βā zəuuīštīm uz.əmōhī,
šīiaoṭnōi spəṇtəm, Ahurəm ašauuanəm?
yā tōi Ašā, yā Ašāi ḡəuš tašā mraoṭ,
iṣəṇtī mā tā tōi vohū manarhā?
- 10 yə vā mōi nā ḡəṇā vā, Mazdā Ahurā,
dāiiāṭ aṇhəuš yā tū vōistā vahištā,
ašīm ašāi, vohū xšəv̄rəm manarhā,
yaṣcā haxšāi xšmāuuatəm vahmāiiā,
frō tāiš vīspāiš Cinuuatō [fra]frā pərətūm.
- 11 xšəv̄rāiš yūjən Karəpanō Kāuuaiiascā
akāiš šīiaoṭnāiš ahūm mərəṇḡəidiiāi mašīm;
yəṇḡ x^və uruuā x^vaēcā xraodaṭ daēnā,
hīiaṭ aibī.ḡəmən yaṭrā Cinuuatō pərətuš,
yauuōi vīspāi Drūjō dəmānē¹⁰⁴ astaiiō.
- 12 hīiaṭ us ašā naptīiaēšū nafšucā
Tūrahīiā [uz]jən Friiānahīiā aojīiaēšū
ārmātōiš gaēvā frādō v̄βaxšarhā,
aṭ īš vohū hēm aibī.mōist manarhā
aēibīiō rafəḍrāi Mazdā sastē Ahurō.
- 13 yə Spitāməm Zərəv̄uštṛəm rādarhā
martaešū xšnāuš, huuō nā fra.srūidīiāi ərəv̄βō.
aṭ hōi Mazdā ahūm dadāṭ Ahurō;
ahmāi gaēvā vohū frādaṭ manarhā;
təm və Ašā mēhmaidī hušhaxāim.
- 14 “Zərəv̄uštṛā, kas.tē ašauuā uruuāv̄dō
mazōi magāi? kē vā fra.srūidīiāi vaštī?”
aṭ huuō kauuā Vištāspō, yā <a>hī.¹⁰⁵
yəṇḡs.tū, Mazdā, hadəmōi mināš, Ahurā,
təṇḡ zbaiiā vaṇhəuš uxḍāiš manarhō.
- 15 Haēcəṭ.aspā, vaxšīiā və, Spitamāṇhō:
hīiaṭ dāv̄əṇḡ vī caiiāv̄ā adāv̄aṣcā,

103 *Humbach: fərosiiāṭ vel fraösiiāṭ libri*

104 *Insler: dəmānāi ω*

105 < > *Insler*

tāiš yūš šīiaoϑnāiš ašəm xšmaibiiā daduiiē;¹⁰⁶
 yāiš dātāiš paouruiiāiš Ahurahiiā
 ★ ★ ★ ★ ★

- 16 Frašaoštrā, aϑrā tū arədrāiš idī,
 Huuōguuā, tāiš yəṅg usuuahī uštā stōi,
 yaϑrā ašā hacaitē ārmaitiš,
 yaϑrā vaṅhəuš manaṅhō īštā xšaϑrəm,
 yaϑrā Mazdā varədəməm šaēitī Ahurō,
- 17 yaϑā və afšmānī səṅghānī,
 nōiṭ anafšməm, Dəjāmāspā Huuōguuā,
 hadā və stōi¹⁰⁷ vahməṅg sraošā rādaṅhō,
 yə vī.cinaoṭ dāϑəmca adāϑəmca
 daṅgrā maṅtū Ašā, Mazdā Ahurō.
- 18 yə maibiiā yaoš, ahmāi ascīṭ vahištā
 maχiiā ištōiš vohū cōišəm manaṅhā,
 aštəṅg ahmāi yə nā aštāi daiditā,
 Mazdā Ašā, xšmākəm vārəm xšnaošəmnō;
 taṭ mōi xratəuš manaṅhascā vī.ciϑəm.
- 19 yə mōi ašāṭ haiϑīm hacā varəšaitī
 Zaraϑuštrāi hiiṭ vasnā frašōtəməm,
 ahmāi miždəm hanəṭtē parā.<a>hūm
 manə.vistāiš maṭ vīspāiš, gāuuā azi:
 tāciṭ mōi saš tuuəm, Mazdā, vaēdištō.

Yasna 47

- 1 spəṅtā mainiiū vahištācā manaṅhā
 hacā ašāṭ šīiaoϑnācā vacaṅhācā
 ahmāi daṅ hauruuātā aməṛətātā;
 mazdā xšaϑrā Ārmaitī Ahurō.
- 2 ahiiā maniiəuš spəništahiiā vahištəm
 hizuuā uxḍāiš vaṅhəuš əəānū manaṅhō,
 ārmatōiš zastōibiiā šīiaoϑnā vərəziiaṭ,
 oīiā cistī, “huuō ptā Ašahiiā Mazdā”.
- 3 ahiiā maniiəuš tuuəm ahī <p>tā spəṅtō,
 yə ahmāi gaṃ rāniiō.skəṛəṭim hēm.tašaṭ.
 aṭ hōi vastrāi rāmā dā ārmaitim,
 hiiṭ hēm Vohū, Mazdā, [hēm]fraštā Manaṅhā.

106 dāduiē Hoffmann–Forssman 227

107 West: vōstā h s v: vīstā m

- 4 ahmāt mainiiōuš rārēšiiēiṇtī drəguuan̄tō,
Mazdā, spəntā; nōiṭ iṭā¹⁰⁸ ašauuanō.
kasōušcīṭ nā ašāunē kāṭō aṇhaṭ,
isuuācīṭ haš paraoš akō drəguuāitē.
- 5 tācā spəntā mainiiū, Mazdā Ahurā,
ašāunē cōiš yā zī cīcā vahištā;
hanarə ʔβahmāt zaošāt drəguuā baxšaitī,
ahiiā šiiāoṭnāiš akāt ā šiiāš manar̄hō.
- 6 tā dā spəntā mainiiū, Mazdā Ahurā,
āṭrā var̄hāu vī.dāitīm rānōibiiā
ārmatoiš dəbazar̄hā ašaxiiācā;
hā zī pourūš išəntō vaurāitē.

Yasna 48

- 1 yezī aṭ āiš¹⁰⁹ Ašā Drujəm vəṅghaitī,
hiiat ʔašaṣutā¹¹⁰ yā daibitānā fraoxtā
amərətāitī daēuuāišcā mašiiāišcā,
aṭ tōi sauuāiš vahməm vaxšat, Ahurā.
- 2 vaocā mōi ā¹¹¹—tuuōm vīduuā, Ahurā—
parā hiiat mā yāməṅg¹¹² pərəṭā jimaitī:
kaṭ ašauuā, Mazdā, vəṅghaṭ drəguuan̄təm?
hā zī aṇhəuš var̄hī vistā ā.kərətiš.
- 3 aṭ vaēdəmnāi vahištā sāsnaṇəm,
yaṇ hudā sāstī ašā ahurō,
spəntō, vīduuā yaēcīṭ gūzrā səṅghar̄hō,
ʔβāuuas, Mazdā, var̄həuš xraṭβā manar̄hō.
- 4 yē dāt manō vahiiō, Mazdā, ašiiāscā,
huuō daēnaṇəm šiiāoṭnācā vacar̄hācā,
ahiiā zaošəṅg uštīš varənəṅg hacaitē;
ʔβahmī xratāu apəməm nanā aṇhaṭ.
- 5 huxšaṭrā xšəntəm—mā nē dušxšaṭrā xšəntā—
var̄huiiā cistōiš šiiāoṭnāiš, Ārmaitē.
yaož.dā mašiiāi aipī zəṭəm vahištā
gauuōi vərəziiātəm: təm nē x'arəṭāi fšuiiō.

108 *m s:* aṭā h v

109 *Insler, Narten:* adāiš ω (akāiš B)

110 *fort.* aṣat tā

111 *Kuiper:* mōi yā ω

112 *Insler:* yā məṅg ω

- 6 hā zī [nō] hušōiθōmā,¹¹³ hā nō utaiiūiti¹¹⁴
dāt̄ tōuuišī¹¹⁵ vaṇhēuš manarḥō bərexðē;
aṭ̄ axiiāi ašā Mazdā uruuarā vaxšaṭ̄
Ahurō arḥēuš zaṭ̄ōi paouruiiehiā.
- 7 nī aēšmō [nī] diiāt̄am, paitī rəməm [paitī]siiiōdūm,
yōi ā vaṇhēuš manarḥō didraγžōduiē.
ašā viiām, yehiiā hiθāuš nā spəntō:
aṭ̄ hōi dāmam θ̄bahmī ā dām, Ahurā.
- 8 kā tōi vaṇhēuš, Mazdā, xšaθrahiā ištiš?
kā tōi ašoiš θ̄βaxiiā maibiiō, Ahurā?
kā θ̄βōi, Ašā ākā arədrəṅg išiiā,
vaṇhēuš mainiiēuš šiiāoθnanam jauuarō?
- 9 kaṭ̄ ā¹¹⁶ vaēdā, yezi cahiiā xšaiiaθā,
Mazdā Ašā, yehiiā mā aiθiš duuaēθā?
erəš mōi [erəž]ūcam vaṇhēuš vafuš manarḥō;
vidiiāt̄ saošiiq̄s, yaθā hōi ašiš arḥaṭ̄.
- 10 kadā, Mazdā, maṇarōiš narō višəntā?¹¹⁷
kadā a.jən mūθrəm ahiiā madahiiā,
yā angraiiā Karəpanō urūpaiieinṭi
yācā xratū dušxšaθrā daxiiunam?
- 11 kadā, Mazdā, Ašā maṭ̄ Ārmaitiš
jimaṭ̄ xšaθrā hušēitiš vāstrauuaiti?
kōi drəguuōdēbiš xrūrāiš rāmam dāntē?
kəṅg ā vaṇhēuš jimaṭ̄ manarḥō cistiš?
- 12 aṭ̄ tōi arḥən saošiiantō daxiiunam,
yōi xšnūm vohū manarḥā hacāntē
šiiāoθnāiš ašā θ̄βahiiā, Mazdā, səṅghahiiā;
tōi zi dātā hamaēstārō aēšmahiiā.

Yasna 49

- 1 aṭ̄ mā yauuā bəṇduuō pafrē mazištō,
yē dušerəθrīš cixšnušā ašā, Mazdā.
Vaṇ'hī Ādā, gaidī mōi, ā mōi [a]rapā:
ahiiā vohū aošō vīdā manarḥā.

113 [] *Lommel* hu- s: u- m h v

114 s: utaiiūitīm m h v

115 *dett.*: tōuuišīm m h s v

116 s: kadā m h H: kaθā G

117 višəntā A: -ntē B h E, -nti F

- 2 aṭ ahiia mā bōṇduuahiiā mānaiieitī
 ʔkaēšō drəguuā daibitā ašāṭ rārəšō:
 nōiṭ spəṇṭam dōrəšt ahmāi stōi Ārmaītīm,
 naēdā Vohū, Mazdā, fraštā Manarḡhā.
- 3 aṭcā ahmāi varənāi, Mazdā, ni.dātəm
 ašəm sūidiiāi, ʔkaēšāi rāšaiieṅhē druxš.
 tā¹¹⁸ vaṅhəuš sarə iziiāi manarḡhō;
 aṇtarə vīspəṅg drəguuatō haxməṅg [aṇtarə] mruiiē.
- 4 yōi dušxraṭβā aēšməm varədən rəməmcā¹¹⁹
 x^vaiš hizubiš, fšuiiasū afšuiiaṇtō,
 yaēšam nōiṭ huuarštāiš vaš dužuuarštā,
 tōi daēuuəṅg daṇ, yā drəguuatō daēnā.
- 5 aṭ huuō, Mazdā, ižācā āzūitišcā,
 yə daēṇam vohū sārštā manarḡhā,
 ārmatōiš kasciṭ ašā huzəṇtuš,
 tāišcā vīspāiš ṭβahmī xšaṭrōi, Ahurā.
- 6 frō vā [fra]išiiā, Mazdā Ašəmca, mruītē,
 yā və xratəuš xšmākahiiā ā manarḡhā,
 ərəš vī.cidiiāi, yaṭā ī srauuiiaēmā
 tam daēṇam yā xšmāuuatō, Ahurā.
- 7 taṭcā vohū, Mazdā,¹²⁰ sraotū manarḡhā,
 sraotū ašā: gūšahuuā tū, Ahurā:
 kə airiiamā, kə x^vaētuš datāiš aṇhaṭ,
 yə vərəzənāi vaṅhīm dāt frasastīm?
- 8 Frašaoštrāi uruuāzištam ašahiiā dā
 sarəm—taṭ ṭβā, Mazdā, yāsā, Ahurā—
 maibiiācā, yam vaṅhāu ṭβahmī ā xšaṭrōi;
 yauuōi vīspāi fraēštāṅhō aṅhāmā.
- 9 sraotū sāsna fšəṅhiiō suiiē taštō—
 nōiṭ ərəš.vacā sarəm didaš drəguuatā—
 hiiāṭ daēnā vahištē yūjən miždē
 ašā yuxtā yāhī Dəjamāspā.
- 10 taṭcā, Mazdā, ṭβahmī ā daṇ ni.pāṅhē:
 manō vohū urunascā ašāuṇam
 nəmascā, yā ārmaitiš ižācā
 mažā.xšaṭrā vazdaṅhā †auuəmīrā.

118 *fort.* tā <ā>, *cf.* §300

119 *Insler:* rəməmcā ω

120 Mazdā *Westergaard*

- 11 aṭ dušxšaθrēṅg duššiiāoθnēṅg dužuuacaṅhō
duždaēnēṅg dušmanaṅhō drēguuatō
akāiš xʳarəθāiš paiṭi uruuānō [paiṭi]yeiṭi;
Drūjō dēmānē haiθiiā aṅhən astaiiō.
- 12 kaṭ tōi ašā zbaiieṅtē auuaṅhō
Zaraθuštrāi? kaṭ tōi vohū manaṅhā,
yē vē stautāiš, Mazdā, frīnāi, Ahurā,
auuaṭ yāsas, hiiṭ vē ištā vahištēm?

Yasna 50

- 1 kaṭ mōi uruuā isē cahiiā auuaṅhō?
kē mōi pasēuš, kē mēnā θrātā vistō
aniiō ašāṭ θβaṭcā, Mazdā Ahurā,
azdā zūtā, vahištāṭcā manaṅhō?
- 2 kaθā, Mazdā, rāniio.skəṛətīm gəm išasōiṭ,
yē hīm ahmāi vāstrauuaitīm stōi usiiāṭ,
əṛəž.jiš ašā pourušū huuarē pišiiāsū?
akas tēṅg¹²¹ mā niš ašiiā, dāθēm dāhuuā.
- 3 aṭcīṭ ahmāi, Mazdā, ašā aṅhaiti,
yəm hōi xšaθrā vohūcā coišt manaṅhā,
yē nā ašōiš aojaṅhā varədaiaētā,
yəm nazdištəm gaēθəm drēguuā baxšaiti.
- 4 aṭ vā yazāi stauuas, Mazdā Ahurā,
hadā ašā vahištācā manaṅhā
xšaθrācā yā išo stāṅhaṭ ā paiθi;
ākā arədrēṅg dēmānē garō sraošānē.
- 5 ārōi zi xšmā, Mazdā Ašā Ahurā,
hiiṭ yūšmākāi maθrānē vaorāzaθā
aibi.dəṛəštā āuuīšiiā auuaṅhā
zastā.ištā, yā nā xʳāθrē dāiiāṭ,
- 6 yē maθrā vācəm, Mazdā, baraiti
uruuāθō ašā nēmanaṅhā, Zaraθuštrō.
dātā xratəuš, hizuuō raiθīm stōi
mahiiā, rāzēṅg vohū sāhiṭ manaṅhā.
- 7 aṭ vē yaojā zəuuištiiēṅg auruuātō,
jaiiāiš pəṛəθūš¹²² vahmahiiā yūšmākahiiā,

121 *Insler*: ākā(,)stēṅg *h s v*, ādā stēṅg *m*

122 *m s*: pəṛəθūš *h v*: caedem *vv.ll. Y. 64. 3*

Mazdā Ašā, ugrōng vohū manajhā,
yāiš <z>azāθā:¹²³ mahmāi xiiātā auuajhē.

- 8 maṭ vā padāiš yā fra.srūtā ižaiiā
pairi.jasāi, Mazdā, ustāna.zastō,
aṭ vā ašā arədraxiiācā nəmajhā,
aṭ vā vaṇhəuš manajhō hunarətātā.
- 9 tāiš vā yasnāiš paitī stauuas aiiēnī,
Mazdā Ašā, vaṇhəuš šiiəθnāiš manajhō.
yadā ašōiš maxiiā vasə xšaiiā,
aṭ hudānaoš išaiiṣ gərəzdā xiiēm.
- 10 aṭ yā varəšā yācā pairi āiš šiiəθnā
yācā vohū cašmṣm arəjaṭ manajhā,
raocā x'əng, asnṣm uxšā aēuruš,
xšmākāi ašā vahmāi, Mazdā Ahurā.
- 11 aṭ və staotā aojāi, Mazdā, aṇhācā,
yauuaṭ ašā tauuācā isāicā.
dātā aṇhəuš arədaṭ vohū manajhā
haiθiiā.varštəm, hiiat vasnā frašōtəməm?

Yasna 51

- 1 vohū xšaθrəm vairim, bāgəm aibi.bairištəm
vīdišəmnāi¹²⁴ ižācīṭ; ašā aṇtarə.caraitī
šiiəθnāiš, Mazdā, vahištəm: taṭ nə nūcīṭ varəšanē.
- 2 tā və, Mazdā, paouruim, Ahurā, Ašāiēcā
taibiiācā, Ārmaite, dōišā mōi ištōiš xšaθrəm;
xšmākəm vohū manajhā vahmāi dāidi sauuanjhō.
- 3 ā və gəušā hēm.iiəntū, yōi və šiiəθnāiš sārəṇtē,
Ahurā¹²⁵ Ašā, hizuuā¹²⁶ uxđāiš vaṇhəuš manajhō,
yaēšṣm tū paouruiiō, Mazdā, fra.daxštā ahī.
- 4 kuθrā ārōiš ā fsəratuš, kuθrā mərəždika¹²⁷ ā xštəṭ?
kuθrā yasō.xiiēn ašəm? kū spəntā ārmaitiš?
kuθrā manō vahištəm? kuθrā θβā xšaθrā, Mazdā?

123 < > Humbach

124 m D: -mnāiš C s v

125 West: ahurō ω

126 B h: hizuuō A: hizuuā s v

127 m C s: -kāi D v

- 5 vīspā tā p̄er̄əsā,¹²⁸ yaṭhā aṣṣāṭ hacā ḡam vīdaṭ
vāstriiō šiīaoṭnāiš̄ ər̄əš̄uuō, ḥas̄ huxratuṣ̄, n̄əmaṅhā,
yē dāṭhāēibiō ər̄əš̄.ratūm x̄šaiīas̄ aṣṣiā¹²⁹ cistā.
- 6 yē vahiiō vaṅh̄əuṣ̄ dazdē, yascā hōi vārāi rādaṭ,
Ahurō x̄šāṭrā mazdā; aṭ ahmāi akāṭ aṣṣiō,
yē hōi nōiṭ vīdāitī, ap̄ēmē aṅh̄əuṣ̄ uruuāēsē.
- 7 dāidī mōi, yē ḡam tašō apascā uruuārāscā,
am̄ər̄ətātā hauruuātā sp̄əništā mainiiū, Mazdā,
t̄əuuīšī utaiiūitī manāṅhā vohū s̄əṅh̄ē.
- 8 aṭ zī tōi vaxšiiā, Mazdā—vīdušē zī nā mruiiāt—
hiiāṭ akōi ā¹³⁰ dr̄əguuāitē, uštā yē aṣṣəm dādrē
(huuō zī maṭrā šiiātō, yē vīdušē mrauuaitī)
- 9 yam̄ x̄šnūtəm rānōibiiā dā ṭiḃā āṭrā suxrā, Mazdā,
aiiāṅhā x̄šustā, aibī ahuuāhū daxštəm dāuuōi,
rāšaiiēṅh̄ē dr̄əguuaṅtəm, sauuāiō aṣṣauuanəm.
- 10 aṭ yē mā nā mar̄əx̄šaitē aniiāṭhā ahmāṭ, Mazdā,
huuō dāmōiš̄ dr̄ujō hunuṣ̄; tā duždā, yōi h̄əṅtī.
maibiiō zbaiiā aṣṣəm vaṅhuiiā aṣṣi gatē.
- 11 k̄ə uruuāṭhō Spitamāi¹³¹ Zaratuštrāi nā, Mazdā?
k̄ə vā Aṣṣā afraštā¹³² k̄ə sp̄əṅtā ārmaitiš̄?
k̄ə vā vaṅh̄əuṣ̄ manāṅhō acistā magāi ər̄əš̄uuō?
- 12 nōiṭ tā īm x̄šnāuṣ̄ vaēpiiō k̄əuuinō p̄ər̄ətā zimō
Zaratuštrəm Spitāməm, hiiāṭ ahmī urūraost aštō,
hiiāṭ hōi ī[m]¹³³ caratascā aod̄ər̄əšcā zōišnū vāzā.
- 13 tā dr̄əguuatō mar̄ədaitī daēnā ər̄əzaoš̄ haiṭīm;
yehiiā uruuā xraodaitī Cinuuatō p̄ər̄ətā āk̄ā,
x̄v̄āiš̄ šiīaoṭnāiš̄ hizuuascā aṣṣahiiā ṅasuuā paṭhō.
- 14 nōiṭ uruuāṭhā dātōibiiascā Karəpanō vāstrāṭ arēm,
gauuōi ārōiš̄ ā.s̄əṅdā x̄v̄āiš̄ šiīaoṭnāišcā s̄əṅghāišcā;
yē īš̄ s̄əṅghō ap̄ēməm Dr̄ujō d̄əmənē ā.dāt.

---

128 *West*: p̄er̄əsas̄ ω

129 aṣṣiā *E*: aṣṣauuā *m F*: aṣṣiūuā *h G*

130 akōiīā ω

131 spitamāii<ā> *Beekes*

132 *det.*: āfraštā *m h v*, ā.fraštā *s*

133 [ ] *Inslar*

- 15 hiiat mīzdēm Zaraθuštrō magauuabiiō cōišť parā,
garō dēmānē Ahurō Mazdā jasať paouruiiō:
tā vō Vohū Manajhā Ašāicā sauuāiš cōuuīš.
- 16 tām kauuā Vištāspō magahiiā xšaθrā našať
vañhōuš padəbiš manajhō, yaťm cistīm ašā mañtā:
“spəntō Mazdā Ahurō”, aθā nō sazdiīai uštā.
- 17 bərəxδam mōi Frašaoštrō Huuōguuō daēdōišť kəhrpəm
daēnaiīai vañhuiīai; yaťm hōi išiiam dātū
xšaiīas Mazdā Ahurō, Ašahiiā āždiīai gərəzdīm.
- 18 tām cistīm Dəjāmāspō Huuōguuō ištōišť xʷarəną
ašā vərəntē, tať xšaθrəm manajhō vañhōuš vīdō.
tať hōi¹³⁴ dāidī, Ahurā, hiiat, Mazdā, rapən tauuā.
- 19 huuō tať nā, Maidiōimāñhā Spitamā, ahmāi dazdē
daēnaiīā vaēdəmnō, yō ahūm išsasas aibī
Mazdā dātā mrauuať,¹³⁵ gaiiehiiā šīiaoθnāiš vahiiō.
- 20 tať vō nō, hazaošāñhō vīspāñhō, daidiiāi sauuō,
Ašəm vohū manajhā uxδā, yāiš ārmaitiš,
yazəmnāñhō nəmanjā Mazdā rafəθrəm cagədō.
- 21 ārmatōišť nā, spəntō huuō cistī, uxδāišť, šīiaoθnā,
daēnā; ašəm spənuuať, vohū xšaθrəm manajhā
Mazdā dadāt Ahurō: təm vañhīm yāsā ašīm.
- 22 yehiiā mōi ašāť hacā vahištəm yesnē paitī,
vaēdā: Mazdā Ahurō. yōi āñharəcā hənticā,
tať¹³⁶ yazāi xʷāišť nāməniš¹³⁷ pairicā jasaī vañtā.

Yasna 53

- 1 vahištā ištīšť srāuuī Zaraθuštrahē
Spitāmahiiā, yezī hōi dāt āiiaptā
ašāť hacā Ahurō Mazdā yauuōi vīspāiiā, huuañhəuuīm,
yaēcā hōi dabən saškəncā¹³⁸ daēnaiīā vañhuiīā uxδā šīiaoθnācā.
- 2 aťcā [hōi]¹³⁹ scañtū manajhā uxδāišť šīiaoθnāišťcā
xšnūm Mazdā¹⁴⁰ vahmāiia fraoreť yasnaścā,

134 *West*: mōi ω

135 *West*: mraoť ω

136 *h v*: tām *m s*: *caedem vv.ll. Y. 15. 2, 63. 1, 65. 16, 69. 1*

137 *nāməbiš Schwyzler*

138 *saškəncā D*, *saškəmcā s*: *sašācā m*, *sašəncā C v*

139 [ ] *Kellens–Pirart*

140 *s v*: *mazdā A D*, *-ai B C*

- kauuacā Vīštāspō Zaraθuštriš Spitāmō Frašaoštrascā,
dāṅhō ərəzūš paθō, yaṃ daēnaṃ Ahurō saošiiantō dadāt.
- 3 tēncā¹⁴¹ tū, Pourucistā Haēcaṭ.aspānā
Spitāmī, yezuuī dugədraṃ Zaraθuštrahē:
vaṅhəuš †paitiiāstīm¹⁴² manaṅhō ašahiiā Mazdāscā taibiiō dāt sarəm.
aθā hēm.frašuuā [θβā]¹⁴³ xraθβā; spəništā ārmatōiš hudānū varšuuā.
- 4 tēm zī vō †spərədānī varānī†, yā fəδrōi vīdāt
paiθiiāēcā vāstriiaēibiiō aṭcā x^vaētauuē,
ašāunī ašauuabiiō; manaṅhō vaṅhəuš x^vənuuāt haṅhuš †mēm bəəduš†¹⁴⁴
Mazdā dadāt Ahurō daēnaiiāi vaṅhuiiāi yauuōi vīspāiāi.
- 5 sāx^vənī vaziiamnābiiō kainibiiō mraomī
xšmaibiiācā, vadəmnā:¹⁴⁵ mənācā ī [maṣ]dazdūm,
vaədōdūm daēnābīš abiiāscā ahūm yə vaṅhəuš manaṅhō.
ašā və aniiō ainīm vīuuəṅghatū: taṭ zī hōi hušənəm aṅhaṭ.
- 6 iθā ī haiθiiā, narō, aθā, jənaiiō.
drūjō hacā rāθəmō yəm spašuθā¹⁴⁶ frāidīm
* * * * *
* drūjō: ā.iiesē †hōiš piθā†¹⁴⁷ tanuuō parā.
- 6bis * * * * *
* * * * *
* * vaiiū.bərədbiiō dušx^varəθəm; nəsaṭ x^vāθrəm
drəguuōdəbiiō dəjīṭ.arətaēibiiō. anāiš ā manahīm ahūm mərəṅgəduiē.
- 7 aṭcā vō mīždəm aṅhaṭ ahiiā magahiiā:
yauuāt āzuš zrazdištō būnōi haxtiiā
parā[cā]¹⁴⁸ mraocəš aorācā, yaθrā mainiiuš drəguuatō anəsaṭ¹⁴⁹ parā.
vī.zaiiāθā magəm tēm, aṭ vō “vaiiōi” aṅhaitī apəməm vacō.
- 8 anāiš ā dužuaršnaṅhō dafšniiā həṅtū
zašiiācā vīspāṅhō, xraosəṅtaṃ upā,
huxšāθrāiš jənəraṃ xrūnəraṃ[cā], rāmaṃcā āiš dadātū šiiētibiiō vīžibiiō;
iratū iš duuafšō huuō dərəzā mərəθiiaoš mazištō; mošucā astū!

141 *Inslar*: tīmcā m, tēmācā h s v

142 *paitiiāstīm* m v, -stēm h s: *dissyllabo opus est*

143 [ ] *Kellens–Pirart*

144 *mən.bəṅduš Humbach*

145 *fort. vadəmnāṅhō*

146 *spaš<n>uθā Humbach*

147 *paθā D H, pōiθā Aa*

148 [ ] *Monna*

149 *ā nəsāt Inslar*

- 9 dužuuarənāiš vaēšō rāstī; tōi narəpīš rajīš¹⁵⁰
 aēšasā dējīṭ.arētā, pəšō.tanuuō.
 kū ašauuā ahurō, yē īš jiiātəuš hēm.miṭiiāt vasō.itōišcā?
 taṭ, Mazdā, tauuā xšaṭrəm, yā ərəžə.jiiōi dāhī drigauuē vahiiō.

Yasna 54

- 1 ā Airiiōmā išiiō rafəḍrāi jaṇtū¹⁵¹
 nərəbiiascā nāiribiiascā Zaratuštrahē,
 vaṇhəuš rafəḍrāi manaṇhō, yā daēnā vairīm hanāt mīždəm.
 ašahiiā yāsā ašim, yaṃ išiiṇ Ahurō masatā Mazdā.

B. The Yasna Haptaṇhāiti

Yasna 35

- 2 humatanṇam hūxtanṇam huuarštanṇam iiadacā aniiadacā vərəziiamnanṇmācā
 vāuuərəzananṇmā mahī aibī.jarətārō: naē naēstārō yaṭənā vohunṇam mahī.
- 3 taṭ aṭ varəmaidī, Ahurā Mazdā Ašā srīrā, hiiat ī mainimadicā vaocōimācā
 varəzimācā, yā hātṇam šiiəṭənāṇm vahištā xiiāt ubōibiiā ahubiiā.
- 4 gauuōi aṭ āiš¹⁵² tāiš šiiəṭənāiš yāiš vahištāiš fraēšiiāmahī rāmācā
 vāstrəmācā dazdiīai srunuuatascā asrunuuatascā xšaiiantascā axšaiiantascā.
- 5 huxšaṭrōtəmāi bā aṭ xšaṭrəm, ahmaṭ hiiat aibī, dadəmahicā cīšmahicā
 huuṇmahicā, hiiat Mazdāi Ahurāi Ašāicā vahištāi.
- 6 yaṭā aṭ utā nā vā nāiri vā vaēdā haiṭīm, aṭā, haṭ vohū, tatō aṭ ū¹⁵³ vərəziiō-
 tūcā iṭ ahmāi fra.cā vātōiiōtū iṭ aēibiiō, yōi iṭ aṭā vərəziiṇ, yaṭā iṭ astī.
- 7 Ahurahiā zī aṭ [və] Mazdā¹⁵⁴ yasnəmācā vahməmācā vahištəm aməhmaidī,
 gəušcā vāstrəm. taṭ aṭ vō vərəziiāmahī fra.cā vātōiiāmahī, yātō isāmaidē.
- 8 Ašahiiā āaṭ sairī, Ašahiiā vərəzənē kahmāicīṭ hātṇam jīiṣṇam vahištṇam ādā
 ubōibiiā ahubiiā.
- 9/10 imā aṭ uxḍā vacā, Ahurā Mazdā, Ašəm maniiā¹⁵⁵ vahehiiā fra.uuaocāmā:
 ṭḃṇam aṭ aēšṇam paitiiāstārəmācā fra.daxštārəmācā dadəmaidē, (10) Ašāaṭcā

150 *C v*, rijīš *m*: arəjīš *D E*, -zīš *F*

151 *fort.* rafəḍrāii<ā> *vel* <ā> jaṇtū

152 *Insler, Narten*: adāiš ω

153 *Narten*: taṭ əəādū *ferē* ω

154 [ ] *West* mazdā *m h v*: mazdā *s*

155 *dett.*: manahiā *m*: maniiā *D F*, mainiiā *C E v*

hacā Vaṅhēuścā Manaṅhō Vaṅhēuścā Xšaθrāt, staotāiš θβāt [Ahurā]¹⁵⁶
staotōibiiō aibi, uxδā θβāt uxδōibiiō, yasnā θβāt yasnōibiiō.

Yasna 36

- 1 ahiiā θβā āθrō vərəzēnā paouruiiē pairi.jasāmaidē, Mazdā Ahurā, θβā θβā
mainiiū spēništā, yē ā axtiš ahmāi, yēm axtōiioi dāṅhē.
- 2 uruūāzištō huuō nā¹⁵⁷ yātāiiā paiti.jamiiā, Ātarē Mazdā Ahurahiiā, uruūā-
zištahiiā uruūāziiā, naṃištahiiā nēmaṅhā nā mazištāi yāṅḥam paiti.jamiiā.
- 3 ātarš vōi Mazdā Ahurahiiā ahī, mainiiuš vōi ahiiā spēništō ahī; hiiat vā tōi
nāmanam vāzištēm, Ātarē Mazdā Ahurahiiā, tā θβā pairi.jasāmaidē.
- 4/5 vohū θβā manaṅhā, vohū θβā ašā, vaṅhuiiā θβā cistōiš šīiaoθēnāišcā
vacēbišcā pairi.jasāmaidē (5) nēmaxiiāmāhī išūidiiāmāhī θβā, Mazdā Ahu-
rā; vīspāiš θβā humatāiš, vīspāiš hūxtāiš, vīspāiš huuarštāiš pai-
ri.jasāmaidē.
- 6 sraēštam at tōi kēhrpēm kēhrpam ā.uuaēdaiiamāhī, Mazdā Ahurā, imā
raocā; barēzištēm barēzimanam auuat yāt huuarē¹⁵⁸ auuācī.

Yasna 37

- 1/3 iθā at yazamaidē Ahurēm Mazdam, yē gaṃcā ašəmcā dāt, apascā dāt ur-
uuarāscā vaṅḥiḥš, raocāscā dāt būmīmcā vīspācā vohū, (2) ahiiā xšaθrācā
mazēnācā hauuapaṅhāišcā.
tēm at yasnānam pauraatātā yazamaidē, yōi gēuš hacā šīieinṭi; (3) tēm at
āhūirriā nāmēnī mazdā.varā spēntōtēmā yazamaidē; tēm ahmākāiš
azdēbišcā uštānāišcā yazamaidē; tēm ašāunam frauuašiš narāmcā nāi-
rināmcā yazamaidē.
- 4 Ašəm at vahištēm yazamaidē, hiiat sraēštēm, hiiat spēntēm, <hiiat>¹⁵⁹
aməšəm, hiiat raocōṅhuuat, hiiat vīspā.vohū;
- 5 Vohucā Manō yazamaidē, Vohucā Xšaθrēm, Vaṅḥīmācā Daēnam,
Vaṅḥīmācā Fəratūm, Vaṅḥīmācā Ārmaitīm.

156 [] West

157 s v: nā m h

158 huuarē m h, -ə H: auuarē s G

159 < > West

Yasna 38

- 1/2 imam āt Zəm Gənābīš haṭrā yazamaidē: yā nā baraitī yāscā tōi gēnā, Ahurā Mazdā, ašāṭ hacā vairiā, tā yazamaidē, (2) Ižā Yaoštaiiō Fraštaiiō Ārmataiō. vaṅhīm ābiš Ašīm, vaṅhīm Īšəm, vaṅhīm Āzūitīm, vaṅhīm Frastāstīm, vaṅhīm Parəndīm yazamaidē.
- 3 Apō at yazamaidē maēkaiiantīšcā hōbuuantīšcā, frauuazaṅhō Ahurānīš Ahurahiā hauuapaṅhā. huṛəṭvāscā vā huuōγzavāscā hūšnāṭrāscā ubōi-biā ahubiiā cagəmə.
- 4 ūitī, yā vō, vaṅhīš, Ahurō Mazdā nāmam dadāt, vaṅhudā hiiat vā dadāt, tāiš vā yazamaidē, tāiš friiāmahī, tāiš nəmaxiiāmahī, tāiš išūidiiāmahī.
- 5 apascā vā azīšcā vā māterāšcā vā, agəniā drigudāiiaṅhō vīspō.paitīš ā.uuaocāmā, vahištā, sraēštā. auuā vō, vaṅhīš, rātōiš darəgō.bāzāuš nāšū paitī, viiādā, paitī.səṇdā, mātarō jītaiiō.

Yasna 39

- 1/2 iṭā at yazamaidē gəuš uruuānəmcā tašānəmcā; ahmākəṅg āt urunō pasukanəmcā, yōi nā jīiṣəṅtī, yaēibiiāscā tōi ā, yaēcā aēibiiō ā aṅhən, (2) daitikanəmcā aidiiūnam hiiat urunō yazamaidē. ašāunam āt urunō yazamaidē, kudō.zātanəmcīt, narəmcā nāirinəmcā, yaēšam vahehīš daēnā vanaiṅtī vā vəṅghən vā vaonarə vā.
- 3 at iṭā yazamaidē vaṅhūšcā it vaṅhīšcā it, spəṅtəṅg aməšəṅg, yauuaējiiō yauuaēsuuō, yōi vaṅhəuš ā manəṅhō šīieṅtī, yāscā ūitī.
- 4 yaṭā tū ī, Ahurā Mazdā, məṅghācā vaocascā dāscā varəšcā, yā vohū, aṭā tōi dadəmahī, aṭā cīšmahī, aṭā vṭā āiš yazamaidē, aṭā nəmaxiiāmahī, aṭā išūidiiāmahī vṭā, Mazdā Ahurā.
- 5 vaṅhəuš x'aētəuš x'aētātā, vaṅhəuš ašahiā vṭā pairi.jasāmaidē, vaṅhuiā fsəratuuō, vaṅhuiā ārmatōiš.

Yasna 40

- 1/2 āhū at paitī adāhū, Mazdā Ahurā, mazdāmcā būiricā kərəšuuā: rāitī tōi xrapaitī, ahmat hiiat aibī. hiiat mīzdəm †mauuaiṭəm¹⁶⁰ fra.dadaṭā daēnā-biiō, Mazdā Ahurā, (2) ahiiā huuō nē dāidī ahmāicā ahuiē manāxiāicā: taṭ ahiiā, yā taṭ upā.jamiiāmā, tauuacā haxəmə Ašaxiiācā vīspāi yauuē.

---

160 mauuaiṭəm *D*: mauuaēṭəm *m C F v*: mauuaiṭīm *Geldner*

- 3 dāidī aṭ nərəš, Mazdā Ahurā, aṣāunō aṣa.cinaṅhō, aidiiuš vāstriiōṅg, darəgāi īziīai bəzuuaitē haxmainē ahmaibiiā ahmā.rafənaṅhō.
- 4 aṭā xʼaētuš,¹⁶¹ aṭā vərəzənā, aṭā haxəmaṃ xiiāt, yāiš hišcamaidē; aṭā vō utā xiiāmā, Mazdā Ahurā, aṣauuanō ərəšiiā¹⁶² ištəm rāitī.

Yasna 41

- 1 stūtō, garō, vahmōṅg Ahurāi Mazdāi Aṣāicā vahištāi dadəmahicā cīšmahicā ā.cā [ā]vaədaiiamahī.
- 2 vohū xšaṭrəm tōi, Mazdā Ahurā, apaēmā vīspāi yauuē: huxšaṭras.tū nō, nā vā nāiri vā, xšaētā ubōiiō aṅhuuō, hātəm hudāstəmā.
- 3 humāim ʋβā, īzīm, yazatəm, aṣaṅhācim dadəmaidē. aṭā tū nō gaiiascā astəntāscā xiiā ubōiiō aṅhuuō, hātəm hudāstəmā.
- 4 hanaēmācā zaēmācā, Mazdā Ahurā, ʋβahmī rafənahī darəgāiiāu; aēšācā ʋβā əmauuantascā buiiāmā, rapōišcā tū nō darəgəmcā uštācā, hātəm hudāstəmā.
- 5/6 ʋβōi staotarascā maṭranascā, Ahurā Mazdā, aogəmadaēcā usmahicā vīsā-madaēcā. hiiāt miždəm ʧmauuaiṭəm fra.dadaṭā daənābiiō, Mazdā Ahurā, (6) ahiiā huuō nō dāidī ahmāicā ahuiē manaxiiāicā: taṭ ahiiā, yā taṭ upā.jamiiāmā, tauuacā haxəmə Aṣaxiiācā vīspāi yauuē.

161 xʼaētuš *A E*: -tūš *B h v*: xāetəuš *F*

162 ərəšuuā *dett*.

